

שמעון בוזגלו

# גֵּשֶׁם שָׁחֹר

מחזה ב-29 תמונות

2007

כל הזכויות שמורות לשמעון בוזגלו

## **בימוי ועריכה מוזיקלית: אופירה הניג**

**עיצוב חלל ואובייקטים: עמית דרורי**

**תלבושות: שירי אסא**

**תאורה: ג'קי שמש**

**צעירה ב': סילביה דרורי**

**אישה: סלֵוה נֶקֶרָה**

**הוא: מוטי כץ**

**היא: ליאת גורן**

**ספרן: יוסף אבו-ורדה**

**אמריקאי: גיא מסיקה**

**דובר: אורי רביץ**

**צעירה א': רותי בורנשטיין**

הוראות הבימוי במחזה נשענות על עבודת הבימוי והמשחק בהצגה.

הבמה מייצגת חמישה מקומות: ספרייה בושינגטון, בית בארץ מערבית כלשהי, כיכר העיר בהירושִׁימָה, בית-מרחץ בהירושִׁימָה, דוכן נואמים.

## הדמויות במחזה (לפי סדר הופעתן)

צעירה ב'

אישה

הוא

היא

אמריקאי

ספרן

דובר

צעירה א'

המחזה מתבסס על המקורות הבאים :

- מסמכים דוקומנטריים שונים (הוראות פיקוד העורף האמריקאי, מכתבים, עדויות, נתונים ממשלתיים)
- התסריט : When the Wind Blows
- התסריט : Hiroshima Mon Amour
- הספר : The Flowers of Hiroshima
- המחזה : The Seven Streams of the River Ota

## תמונה 1

### **כיכר העיר, הווה**

צעירה יפנית כורעת על ברכיה ומשחקת בשלד של חתול. מולה עומדת אישה יפנית מבוגרת.

### **צעירה ב'**

אחות גדולה ?

### **אישה**

מה ?

### **צעירה ב'**

אני רוצה לשאול אותך משהו.

### **אישה**

על מה ?

### **צעירה ב'**

על אהבה.

### **אישה**

פעם, לפני הרבה שנים, בארץ רחוקה, בכפר קטן, קטפה נערה אחת פרחים ליד הנהר. היא היתה נערה ענייה, כל כך ענייה עד שאפילו מראָה לא היתה לה, כדי לראות כמה יפה היא. באותו היום הזמין הקיסר את הפמליה שלו לטייל בשבילי הכפר. שני משרתים נשאו את האפריון, שבו ישב הקיסר. פתאום: "עצרו!" ציווה הקיסר. הוא ראה את הנערה ומייד התאהב בה וחשק בה בחשק שטלטל את העננים וסחט מהם גשם. כל הפמליה פתחה מטריות, והקיסר דיבר אל הנערה. היא התחמקה ממנו, והוא ציווה על משרתיו ללכוד אותה. הם תפסו אותה, קשרו את ידיה לידידות האפריון, וככה היא נלקחה לארמון המלכותי. שתי שפחות הקבילו את פניה, רחצו אותה היטב, נסכו עליה בשמים, ועירומה הניחו אותה על המיטה המלכותית. הקיסר נכנס לחדרו, פשט את גלימתו, וניגש למיטה. אבל הנערה החזיקה מראה למולו, והוא ראה את גופו הנובל, המזדקן. הוא נרתע בבהלה וישב בקצה המיטה, כשראשו עמוק בין ידיו. כן, הקיסר הזדקן. הוא שלפנים

היה האדיר בגברים, ראה עכשיו במראה את גאוותו הנבולה, במראה שהחזיקו מולו הנעורים והיופי. וכך, אושר גדול פינה מקום לעצבות. למחרת היום, ציווה הקיסר על המומחים שלו לצמחי מרפא לרקוח סם, שיעורר את תאוותה המינית של הנערה. מייד הם התיישבו לעשות כדבריו, כתשו צמחים, ערכבו אבקות, בדקו וניסו. במהלך אחד הניסויים חשפו את האבקות לאש, ולפתע הפיקה להבה אחת רעם אדיר, ופס עשן לבן נתלה מעל ראשם של המומחים. כן, הם גילו זה עתה את סוד זיקוקי הדי-נור. מייד הזמינו את הקיסר לחזות בפרי המצאתם. אָה, זה היה לילה חם וססגוני. הם העלו לפני הקיסר מופע מרהיב של זיקוקי די-נור, אדומים וכחולים וסגולים וצהובים. הנערה הסתקרנה ובאה לראות מה קרה. הצבעים המדהימים, הרעש העצום, הלילה החם, הלוחט. היא סימנה לקיסר בראשה והתירה את בגדיה בהתגרות. הוא הפשיל את שמלתה, נעץ את ראשו בין ירכיה, והיא זרקה את ראשה לאחור, פיה פעור... טוב, עד כאן אחות קטנה (נשמעת מוזיקה שקטה לפסנתר). בכל מקרה, רצה הגורל והחיפוש אחרי סם לעורר את תאוותה של אחובת הקיסר גרם למומחי הצמחים להמציא אבק שריפה. כך נולד לו כלי נשק בעל כוח כל כך גדול, עד שהיה יכול לנצח כל אויב. נשק שיכול להכות מרחוק, אדיר עד כדי להפוך כל עיר לעפר.

**צעירה ב'**

אחות גדולה ?

**אישה**

כן ?

**צעירה ב'**

אני רוצה לשאול אותך משהו.

**האישה**

על מה ?

**צעירה ב'**

שכחתי.

מוזיקה חזקה. חושך.

## תמונה 2

### בית, הווה

"היא" בבית עם שני סירי אוכל בידיה. "הוא" נכנס לבית עם חבילת עיתונים בידיו.

הוא

שלום, אהובה.

היא

שלום, אהוב, אתה נראה קצת מוטרד.

הוא

נו, טוב, כל הבוקר קראתי עיתונים בספרייה הציבורית.

היא

אָה, העיתונים האלה! מלאים בזבל. אני אף פעם לא מסתכלת עליהם. חוץ מאשר בהורסקופ. פוליטיקה וכדורגל – רק בזה הם מלאים.

הוא

אומרים שצפויה התקפה, יקירה.

היא

עוד פעם כדורגל?

הוא

לא, יקירה, התקפה מסוג אחר.

היא

נקניקיות או המבורגר, יקירי?

**הוא**

נקניקיות, תודה. נראה שהכדור עלול להתפוצץ בכל רגע.

**היא**

איזה כדור, יקירי? פירה או צ'יפס?

**הוא**

צ'יפס, תודה. אָהה, אני לא יודע... הכדור... הבלון... אני לא זוכר.

**היא**

על מה אתה מדבר?

**הוא**

נראה שעומדת לפרוץ מלחמה, יקירה.

**היא**

טוב, לפחות לך לא יקראו. אתה זקן מדי.

**הוא**

אני עדיין צעיר ממך בשנתיים.

**היא**

בכל מקרה, שרדנו במלחמה האחרונה, אנחנו יכולים לעשות את זה שוב. צריך יותר מכמה פצצות כדי להוריד אותי על הברכיים.

**הוא**

הפעם זו לא תהיה מלחמה כזאת, יקירה.

"היא" נשארת בבית. "הוא" יוצא. חושך.

### תמונה 3

#### ספרייה, שנה לפני

אמריקאי צעיר יושב ומעיין בספר. הספרן עומד ומשנן מספרים. האמריקאי מרים ראש מן הספר ומביט בו ארוכות. הוא פונה אליו.

#### אמריקאי

סליחה, אדוני.

#### ספרן

כן?

#### אמריקאי

אני מחפש ספר של סופר אמריקאי בשם מייקל אוסבון. זה על מלחמת העולם השנייה.

#### ספרן

אדון, כל המדור הזה הוא על מלחמת העולם השנייה. באיזו חזית? החזית הרוסית, הגיס האפריקאי, הבלז'ן הלונדוני, קרב נורמנדי, המלחמה באוקיינוס השקט—

#### אמריקאי

באוקיינוס השקט.

#### ספרן

באיזה אירוע?

#### אמריקאי

למה אתה מתכוון?

#### ספרן

פְּרֵל הָרְבוֹר, הפיליפינים, גוֹאֲדֵלְקָנֵל?

אמריקאי

יפן.

ספרן

יפן היא מדינה, אדון, לא אירוע. לפני הפצצה או אחרי הפצצה?

אמריקאי

אחרי הפצצה.

ספרן

אז אתה מתכוון לכיבוש יפן על ידי הצבא האמריקאי?

אמריקאי

נכון.

ספרן

בוא לכאן, בבקשה. החלק הזה הוא על כיבוש יפן על ידי הצבא האמריקאי. תזכיר לי שוב את השם?

אמריקאי

מייקל אוסבורן.

ספרן

א' ד', א' ה', א' ו'... מצטער, זה לא קיים.

אמריקאי

מה זאת אומרת, "זה לא קיים"?

ספרן

אם אין לנו את זה, זה לא קיים.

אמריקאי

תקשיב, אני יודע שזה קיים. זה ספר עם מאמרים, ועם תמונות שצולמו מייד אחרי המלחמה.

ספרן

אָה ! אָה ! אָה ! צילום. זה צריך להיות בחלק האֵיקוֹנוֹגְרָפִי על מלחמת העולם השנייה.

אמריקאי

זה לא צריך להיות בצילום ?

ספרן

אל תדאג, אדון, בצבא – צילום ואיקונוגרפיה זה אותו הדבר. אז אמרת... מייקל –

אמריקאי

אוסבורן.

ספרן

א' ה', א' ו'... אָה, הנה ! "תמונות מסרטים אחרי המלחמה – 1945 עד 1946, ערוך על ידי מייקל אוסבורן".

אמריקאי

תודה, תודה רבה לך. אני אטריד אותך עם עוד שאלה אחת וזהו. אני צריך להיות מנוי בספרייה כדי לשאול את הספר הזה ?

ספרן

מצטער, זה לעיון בלבד. אחרי שתגמור, תחזיר את הספר למדף, או תניח אותו על השולחן ליד היציאה.

אמריקאי

אז אני משער שאין מה לדבר גם על צילומים ממנו ?

ספרן

האפיפיור – הוא קתולי ?

שניהם מביטים זה בזה. חושך.

#### תמונה 4

##### **בית, הווה**

"היא" בבית. "הוא" נכנס לבית עם חבילת עלונים בידיו.

##### **הוא**

תודה לאל שקיבלתי היום את העלונים הרשמיים האלה. תארי לעצמך שלא הייתי מקבל! היינו לגמרי לא מוכנים! רק תחשבי על זה.

##### **היא**

אתה צריך לחפור בור, כמו שחפרנו במלחמה?

##### **הוא**

(בתנועת ביטול) אָה, לא, יקירה. כל זה מיושן. לפי השיטות המדעיות המודרניות, כדי לבנות מקלט, צריך רק להשתמש בדלתות, כריות, שמיכות –

##### **היא**

אתה לא מתכוון לדלתות של הבית שלנו?!

##### **הוא**

נו... כן... יקירה שלי...

##### **היא**

אתה לא תהרוס את הצבע!

##### **הוא**

אה, אל תדאגי. אני אעבור על זה מייד אחרי הפצצה.

##### **היא**

אני מקווה שאתה יודע מה אתה עושה.

"היא" יוצאת. "הוא" מעיין בעלונים. לפתע שומע את קולו של הדובר בדוכן הנואמים. "הוא" נעמד בעמידת דום ומקשיב בריכוז.

**דוכן נואמים, הווה**

**דובר**

אזרח ! מתפקידך להגן על ביתך, יישובך, ומדינתך כנגד התקפה אטומית, אם וכאשר היא תקרה. ובכן, אם תפקידך כרוך במשרה מלאה, או בהתנדבות, או רק בדברים שעליך לדעת לעשות בכוחות עצמך, אין זה חשוב. מה שחשוב הוא לדעת מה לעשות, ואז לעשות זאת. אזרח, טול אחריות ! אם תדע מה עליך לעשות, הרי זה בעצמו סוג של הגנה אזרחית. חסרי הישע, האנשים שאינם מרגישים נחוצים, הם אלה הגורמים לפאניקה.

מהו תפקידך ? תלוי איזה מין אדם אתה, היכן אתה עובד, מה כרגיל אתה אוהב לעשות. אם אתה עובד בחברת הטלפונים, בחברת החשמל, המים, או הגז, בתחנת רדיו, ברכבת, באוטובוס, בעירייה, או אפילו בגן החיות, יהיה לך בוודאי תפקיד נכבד בהגנה. תהיה לך אחריות גדולה על יישובך. האויב ירצה להרוג אנשים רק כעניין משני. העיקר מבחינתו הוא לשחק את יישובך כקונצ'רן פעיל. אם הוא ישתק את מקורות הכוח, הוא יעשה עבודה טובה.

חושך.

## תמונה 6

### **ספרייה, עשרה חודשים לפני**

האמריקאי והספרן מעינים יחד באותו ספר.

### **אמריקאי**

אני שונא סטטיסטיקות.

### **ספרן**

אז אתה לא אוהב אמנות.

### **אמריקאי**

למה ?

### **ספרן**

סטטיסטיקות הן מצבת זיכרון, פיסול מופשט נגד השכחה.

### **אמריקאי**

(מחייך) כן, גם זו דרך לראות ערימות מספרים.

### **ספרן**

מספרים הם שיש, שיש קשה וקר.

### **אמריקאי**

קשה מדי וקר מדי לטעמי. אני שונא סטטיסטיקות.

### **ספרן**

אוסטריה — 350,117, אוסטרליה — 180,864, איטליה — 66,716 ... (משתק ומביט בריכוז באמריקאי) אל תיסע להירושימה.

**אמריקאי**

(בתדהמה) **מה ? !**

**חושך.**

## תמונה 7

### **כיכר העיר, הווה**

צעירה יפנית א', עם מגפון בידיה, מדריכה את האמריקאי, הלבוש כתייר עם מצלמה. לצדם צעירה יפנית ב'. רעש רחוב חזק. הם מדברים בקול רם.

### **אמריקאי**

עשיתם עבודה נפלאה מאז המלחמה !

### **צעירה א'**

אָהָה, נכון. הכול נבנה מחדש, הכול חדש. הירושימה נמצאת על דִּלְתָה, במקום שבו שש הזרועות של נהר אוֹטָה מתרוקנות לתוך הים הפנימי של יפן.

### **אמריקאי**

עשיתם עבודה נפלאה מאז המלחמה.

### **צעירה א'**

נכון. הכול נבנה מחדש, הכול חדש.

### **אמריקאי**

דברי לִמְגֶפֶן, מדריכה !

### **צעירה א'**

הירושימה נמצאת על דִּלְתָה, במקום שבו שש הזרועות של נהר אוֹטָה מתרוקנות לתוך הים הפנימי של יפן. בשישה באוגוסט, ברגע אחד, בבוקר, בין שמונה וחמש-עשרה דקות לשמונה ושש-עשרה דקות, נמחקו 60,000 מבתי העיר, ו-70,000 איש נשרפו או נמחצו למוות... כל כך רועש, אתה יכול לשמוע ?

### **אמריקאי**

(בקול רם) שומע, שומע.

### **צעירה א'**

לפני השישה באוגוסט, 1945, הירושימה הייתה עיר נמל משגשגת עם אוכלוסיה בת 300,000 תושבים. אבל בבוקר אותו יום, העיר הגדולה נעלמה מעל פני האדמה. 100,000 בני-אדם –

### **אמריקאי**

אני שונא סטטיסטיקות. בואי נמשיך.

הם יוצאים. חושך.

## דוכן נואמים, הווה

### דובר

אזרח, הפצצה אטומית איננה תרחיש דמיוני. משפחתך יקרה לך מכל. עשה עכשיו למענה, עשה למען ביתך, וקצור את הפירות אחר כך. ובכן, אם אתה בביתך, הסיכוי הטוב ביותר יהיה במרתף. צריך להיות לו פתח מילוט, במקרה שהמבנה מעליך, הבית שלך, עולה באש או מתמוטט. מחוץ לביתך, מקלט קבור או חצי קבור באדמה יספק גם הוא הגנה ראויה למשפחתך. האידיאל הוא שהמקלט שלך יהיה לחלוטין מתחת לאדמה. אבל מקלטים פשוטים, חצי קבורים באדמה ומכוסים בעפר, מערות או תעלות החפורות בשיפולי גבעות, יכולים להגן מפני הדף, חום וקרינה, אפילו במרחק קרוב מאד למוקד הפיצוץ.

תכניות למרתף בטון בשטח שבעה או שמונה מטרים רבועים, ניתן להשיג במחיר מוזל ממהנדס השלוחה החקלאית. המקלט הזה הומלץ בחום על ידי הצלב האדום האמריקאי למטרת בניין בתים ברצועת סופות הטורנדו במערב התיכון. המועצה לביטחון לאומי, האחראית על תכנון ההגנה האטומית, מאמינה שהמקלט הזה הוא מן הטובים ביותר בשביל המשפחה, לשם הגנה מפני התקפה אטומית.

בזמן שהדובר אומר את דבריו, "היא" - עם מטאטא ביד - "והוא" - שזה עתה נכנס הביתה - עומדים זקופים בביתם ומקשיבים לו. פעם או פעמיים "היא" מנסה לומר משהו, ו"הוא" מהסה אותה. רגע לפני שהדובר מסיים את דבריו, "הוא" מתחיל לדבר.

## תמונה 9

בית, הווה

הוא

היו זמנים ! ידעת איפה אתה נמצא. היום, אני אפילו לא יודע מי נגד מי.

היא

אתה חושב שיש טעם לכתוב לו מכתב ?

הוא

למי ?

היא

למנהיג שלהם , ג'.ד'. משהו ?

הוא

מה את מתכוונת לכתוב לו, יקירה ?

"היא" מתיישבת על המיטה. "הוא" מתיישב לצדה.

היא

אנ... אני לא יודעת... אָהה... אדון יקר מר ג'.ד'. משהו, אָמ... אנחנו, תושבי הארץ הזאת, נמאס לנו להיות מופצצים. היה לנו מספיק מזה בפעם האחרונה, אז אולי תניח לנו ? אתה תחיה את החיים שלך ואנחנו נחיה את החיים שלנו... מקווים שאתה מרגיש טוב. שלך בכנות, מר וגברת ק.

נ.ב.

בבקשה, אל תזרוק אף פצצה.

"היא" מושיטה לו מכתב. "הוא" יוצא מן הבית עם המכתב בידיו. "היא" מנפנת לו לשלום. חושך.

## תמונה 10

### ספרייה, חודשים אחדים לפני

הספרן עומד ומשנן מספרים. המאמץ לזכור ניכר על פניו. האמריקאי יושב ומביט בו.

### ספרן

המספר הכולל של החיילים שנפצעו במלחמה: מאוסטריה – 350,117, מאוסטרליה – 180,864, מאיטליה – 66,716, מארצות הברית – 670,846, מבולגריה – 21,878, מבלגיה – 55,513, מברזיל – 4,222, מבריטניה – 369,267, מברית המועצות – 14,012,000, מיפן – 140,000...

### אמריקאי

למה אתה טורח לזכור את כל המספרים האלה?

### ספרן

למה אתה רוצה לראות כל דבר בהירושימה?

### אמריקאי

איך אפשר לא לרצות לראות שם הכול?

### ספרן

הכול נגמר.

### אמריקאי

לא בשבילי.

### ספרן

גם בשבילך.

### אמריקאי

מבחינתי זה רק התחיל. למה לא לנסוע?

**ספרן**

אל תיסע.

**אמריקאי**

היית שם?

שתיקה.

**אמריקאי**

לא היית שם!

**ספרן**

ראיתי את יומני החדשות.

**אמריקאי**

לא ראית כלום.

**ספרן**

ראיתי אותם. כמו מטח זיקוקי די-נור, אדומים וכחולים וסגולים וצהובים. אוסטריה – 280,000 ... המספר הכולל של החיילים שנהרגו במלחמה, אוסטרליה – 26,976, איטליה – 149,496, ארצות הברית – 291,557, בולגריה – 6,671, ברית המועצות – 6,115,000. ראיתי הכול.

**אמריקאי**

לא ראית כלום.

**ספרן**

אני יודע הכול. אני יודע משהו נוסף. זה יקרה שוב.

מוזיקת פסנתר חרישית. האמריקאי ניגש לספרן ונעמד קרוב אליו.

**אמריקאי**

שום דבר לא עוצר בלילה בהירושימה?

## ספרן

שום דבר. שום דבר לא עוצר בהירושימה.

## אמריקאי

אני אוהב את זה. ערים שבהן יש אנשים ערים ביום ובלילה.

אלומת אור על האישה היפנית ליד בית המרחץ, הנראית ישנה בעמידה. אור גם על "היא", הישנה על המיטה בביתה. הספרן עוצם את עיניו. חושך.

## תמונה 11

### **כיכר העיר, הווה**

האישה ושתי הצעירות היפניות כורעות על ברכיהן. האמריקאי יושב מולן ומדבר בהתלהבות.

#### **צעירה ב'**

לא ראית שום דבר בהירושימה.

#### **אמריקאי**

ראיתי הכול. הכול. את הרחובות שהלחיים שלהם ורודות מרוב חיים, מרוב בני אדם והמולה, וראיתי גם את הרחובות השרופים. ראיתי בני-אדם, המון בני-אדם ממהרים, ואמא אחת עצרה שם וסידרה את השמיכה לתינוק בעגלה, וראיתי גם את האנשים השרופים. הם שיחזרו הכול באותנטיות מדהימה. כמו בפּוֹמְפֵי. במוזיאון בהירושימה הפרחים שחורים כמו בפומפי. ראיתי הכול. הייתי במוזיאון.

#### **צעירה א'**

ארבע פעמים במוזיאון...

#### **צעירה ב'**

במוזיאון?

#### **אמריקאי**

ארבע פעמים ב"מוזיאון להנצחת השלום". שחזרתם הכול באותנטיות מדהימה. האשליה כל כך מושלמת עד שהתיירים בוכים. תמיד אפשר ללעוג, אבל מה תייר אמריקאי יכול לעשות, באמת, חוץ מלבכות?

#### **צעירה ב'**

(באירוניה) אתם בוכים מהר מדי.

#### **אמריקאי**

זה באמת היה מרגש.

**צעירה א'**

(בהתרגשות) אבל אתם שרים כל כך יפה.

**אמריקאי**

מי ?

**צעירה א'**

אתם, האמריקאים. שיר לנו שיר !

**אמריקאי**

לשיר ? !

**צעירה א'**

כן, Musical.

**צעירה ב'**

כמו בסרטים. הרי העולם כולו הוא סרט בשבילכם.

**צעירה א'**

Stop it!

**צעירה ב'**

כמו מערבון טוב. ובסוף הסרט אתם חוזרים למערב, ואנחנו נשארים בבית פרוע.

**אמריקאי**

(מחייך במבוכה) תמיד אפשר להחליף את הבמאי.

**צעירה א'**

שיר לנו Musical !

**אמריקאי**

לשיר ?

**צעירה א'**

Yes!

**אמריקאי**

טוב.

רוקד ושר את "Singin' in the Rain", ללא ליווי מוזיקלי. בסיום השיר הצעירות מוחאות לו כף. הוא מתיישב שוב.

**צעירה ב'**

(בקול שקט) מה הירושימה היתה בשבילכם, שם, באמריקה?

**אמריקאי**

סוף המלחמה. אני מתכוון, באמת הסוף.

**צעירה א'**

כל העולם שמח. אתם שמחתם עם כל העולם.

**צעירה ב'**

שמעתי שבניו-יורק היה יום קיץ יפה ביום ההוא. זה נכון?

**אמריקאי**

כן, זה היה יום יפה.

מוזיקה חזקה. חושך.

**ספרייה, הווה**

לבדו בספרייה. משנן בעל-פה.

**ספרן**

”לכבוד פרנקלין רוזוולט, נשיא ארצות הברית, הבית הלבן, וושינגטון די. סי.; במהלך ארבעת החודשים האחרונים הסתבר, על סמך המחקרים בצרפת ובאמריקה, כי יש אפשרות לכונן תגובת שרשרת גרעינית במסה גדולה של אורניום, וכך להפיק כמויות כוח אדירות ומספר רב של יסודות חדשים דמויי-רדיום. נראה עכשיו, כמעט בוודאות, שאפשר להגיע לזה בעתיד המידי... התופעה החדשה תוביל גם לבניית פצצות, ומתקבל על הדעת – גם אם לא בביטחון רב – שאפשר לבנות כך פצצות אדירות עוצמה מסוג חדש. פצצה אחת מן הסוג הזה, אם תתפוצץ בנמל, עלולה להשמיד את כולו יחד עם חלק מן הסביבה הקרובה.

שלך בכנות, אלברט איינשטיין.”

חושך.

**דוכן נואמים, הווה**

**דובר**

(בקול נמרץ) אזרח, האיום בפתח. בנית את המקלט, עכשיו עליך להכין את הציוד הדרוש. ציוד חירום, כגון את חפירה, פנס, מוט ברזל, פטיש, מסור, גרזן, מברג ופלייר, צריך להיות שמור בקביעות במקלט. עליך לאגור מים בכמות שתספיק לפחות לשבועיים. זכור, המים אמורים לשמש אותך לא רק לשתייה, אלא להיגיינה אישית, לשטיפת כלים, וכיוצא באלה.

"היא" עומדת בביתה ומקשיבה בבהלה. חושך.

## תמונה 14

### **בית, הווה**

"הוא" נכנס לבית. ביד אחת מסתיר דבר-מה מאחורי גבו, וביד האחרת מחזיק דלי צבע ומברשת.

**הוא**

הלחם נגמר. קנו הכול.

**היא**

אין מה לעשות, יקירי – יש מלחמה באזור. או, כמעט מלחמה.

**הוא**

הבאתי מצרכי חירום. פרחים !

מגיש לה זר פרחים.

**היא**

"הכול ייגמר אחרי החגים." זוכר שהיינו אומרים את זה, יקירי ?

**הוא**

כן, אבל היום זה כבר לא ככה. היום הכול יגמר עוד לפני שנרגיש.

"הוא" חובש כובע ומתכוון לצאת עם דלי הצבע והמברשת.

**היא**

אתה לא מתכוון לצבוע עכשיו את הבית, נכון ?

**הוא**

אנחנו צריכים לצבוע את החלונות בלבן, יקירה.

**היא**

בשביל מה ?

**הוא**

זה מה שצריך לעשות נגד הקרינה. אני חושב.

**היא**

לא יהיה כל כך חם, נכון ?

"הוא" יוצא. "היא" בעקבותיו. חושך.

**ספרייה, חודשים אחדים לפני**

**ספרן**

איש צעיר, שנים ארוכות אני נאבק בכל הכוח, כל יום, נגד האימה שלא אזכור עוד בכלל את הסיבה לזכור.

**אמריקאי**

לזכור מה?

הספרן מגיש מסמך לאמריקאי.

**ספרן**

קרא. עדות של ניצולה.

**אמריקאי**

"החל לרדת גשם. השארתי את הילדים תחת המטרייה. הטיפות נעשו גדולות יותר ויותר, מישוהו צעק: האמריקאים שופכים עלינו בנוזין! אבל אפשר היה לחוש שזה טיפות מים. הרוח התחזקה ועצים ענקיים התמוטטו. גבוה, מעל, עפו פיסות של גגות פח, ניירות... דלתות... כפות הרגליים שלי נמלאו דם, והמערבולת נעה לכיוון הנהר. היו שם גברים ונשים... (מתחיל לקרוא מהר ומהר יותר) אישה אחת על ידי מלמלה כל הזמן שקר לה, ואז פתאום הפסיקה לרעוד, ומתה. הגברים והנשים עמדו שם, חלשים, לא זזו. מישוהו התכופף לתפוס ביד של אחת הנשים כדי לתמוך בה, אבל העור שלה נפשט מעליה בחתיכות ענקיות... כמו כפפות... היו שם גברים ונשים עירומים לגמרי... הכוויות היו שחורות, ואחר כך נהפכו לאדומות ונפוחות, ובערב... זה היה מצחין. בבוקר, הגאות—"

**ספרן**

"שטפה הכול, הם טבעו. ראיתי כמה גופות צפות בנהר, שוב ירד גשם."

## אמריקאי

למה אתה נותן לי לקרוא את העדות הזאת? למה אתה שקוע בכל המכתבים והמספרים האלה?  
אם אתה לא רוצה שאסע, תן לי הסבר למה.

## ספרן

בלילות, בין ניסוי לניסוי, ראיתי את כל האנשים שימותו. את כולם. מאות, אלפים, עשרות אלפים. עיר שלמה כעסה עלי. האוקיינוס השקט רבץ לצידה וחשף אלי בכעס את שיניו השבורות. שנים ארוכות אני מפסל אותם בגן הזיכרון שלי. שנים ארוכות אני בונה פסלים ממכתבים ומספרים, מספרים ומספרים. שנים ארוכות אני רואה את העיניים המתות שלהם, כל לילה, כל יום. הייתי שם. ניסיתי למנוע את זה. ניסיתי למנוע את זה. מי שהיה בפרויקט פיתוח הפצצה הבין מה עלול לקרות. אבל זה כבר היה מאוחר מדי. קמתי והלכתי, אבל זה היה מאוחר מדי.

## אמריקאי

(מזועזע) היית שם.

יוצא בכעס מהספרייה. חושך.

**בית מרחץ, הווה**

האישה היפנית כורעת על ברכיה. שתי הצעירות היפניות עומדות לידה. האמריקאי עומד מולן עם מזוודה ביד.

**אמריקאי**

ועדיין לא ראיתי שום דבר בהירושימה. אני רוצה לדעת הכול על המקום הזה! אני יודע שהאמריקאים משוגעים על Musicals, האנגלים משוגעים על Cup of tea, והיפנים אוהבים להתרחץ באמבטיה חמה.

**צעירה א'**

מי האמבטיה לא מיועדים להתרחץ בהם.

**אמריקאי**

לא להתרחץ בהם?

**צעירה א'**

לא. אם אתה רוצה להתרחץ, אז בחוץ. האמבטיה נועדה רק לחמם את עצמך, לנוח ולהרגיע את הגוף. ככה זה מתנהל: קודם כל ראש המשפחה – הוא טובל באמבטיה כמה זמן שהוא רוצה, אחריו הבן, אחריו אוקסן –

**אמריקאי**

מה! האימא מתרחצת אחרי הבן?

**צעירה א'**

ברור (שתי הצעירות מצחקקות). אחריה אנחנו, אחר-כך המשרת, אם יש. לפני הטבילה צריך לקוד קידה מלאה לפני המשפחה ולומר: "אני טובל", וכשיוצאים, צריך לקוד שוב ולהכריז: "טבילתי".

**אמריקאי**

ובאיזה מקום בתור הזה נמצא האורח?

**צעירה א'**

לפני כל אחד אחר. כי אתה אורח מכובד.

**אמריקאי**

(מצביע על האישה) והיא ?

**צעירה ב'**

היא לא יכולה להיכנס לבתי המרחץ הציבוריים בעיר.

**אמריקאי**

מה זאת אומרת, "היא לא יכולה" ?

**צעירה ב'**

היא לא יכולה.

**אמריקאי**

אסור לה ?

**צעירה ב'**

היא לא יכולה.

**צעירה א'**

ראית את המוזיאון בדרום העיר ?

**אמריקאי**

למה אסור ?

**צעירה א'**

בוא נלך למוזיאון בדרום העיר.

**אמריקאי**

למה אסור ?

**צעירה ב'**

בגלל הצלקות שלה.

**אמריקאי**

הצלקות שלה ?

**צעירה ב'**

בגלל הצלקות הגדולות שלה. אתה מבין, זו היפּקְשָה, קרבן טיפוסי של גִמְבָּקוּ.

**צעירה א'**

פצצת אטום, ביפנית.

**אמריקאי**

אני יודע. למה היא מסתירה את הפנים שלה ?

**צעירה א'**

נלך למוזיאון ?

**אמריקאי**

(בעקשנות) למה היא מסתירה את הפנים שלה ?

**צעירה ב'**

היא ביקשה ממני לומר לך לא להיות מודאג מהפנים הלא יפות שלה. שטוחות מדי. לְבִנָּה מתחנת רכבת נפלה עליה במזל. אני אומרת במזל, כי הִלְבִּנָּה הגנה עליה מפני קרינה קטלנית. ברגע אחד, באותו שישה באוגוסט, היא איבדה את כל עולמה: את הילדים, את בעלה, את החנות שלה. שנים ארוכות היתה רשומה בעירייה, עובדת לא מקצועית, כמו הרבה ניצולים שהתרוששו, הסתובבה בדרכים. (פונה לאישה) אחות גדולה ?

**אישה**

כן ?

**צעירה ב'**

אני רוצה לשאול אותך משהו.

**אישה**

על מה ?

**צעירה ב'**

על הפצצה.

הצעירות כורעות על ברכיהן ומקשיבות. האמריקאי מתיישב על המזוודה שלו. האישה נעמדת. מוזיקת פסנתר חרישית.

**אישה**

החל לרדת גשם. השארתי את הילדים תחת המטרייה. הטיפות נעשו גדולות יותר ויותר. מישו צעק: האמריקאים שופכים עלינו בנזין ! אבל אפשר היה לחוש שזה טיפות מים...

המוזיקה מתגברת עד שלא ניתן לשמוע את האישה. לקראת סוף העדות המוזיקה נחלשת. שוב שומעים את דברי האישה.

...בבוקר, הגאות שטפה הכול, הם טבעו. ראיתי כמה גופות צפות בנהר. שוב ירד גשם. (היא מפסיקה ומביטה בצעירה ב') טוב, אחות קטנה, עד כאן.

האמריקאי מרכין את ראשו. האישה יוצאת. הוא מתפשט לגמרי ונכנס למים. הצעירות מפנות הצדה את ראשיהן.

**אמריקאי**

אני טובל.

מוזיקה חרישית. חושך. נשמעות דפיקות פטיש. אלומת אור על "הוא", היושב על המיטה בביתו ומקיש עם פטיש בלוח עץ. חושך.

## תמונה 17

### **בית מרחץ, הווה**

האמריקאי סיים להתלבש. שתי הצעירות היפניות עומדות ומנפנות לו לשלום.

**אמריקאי**

טבלתי.

**צעירה א'**

אתה נוסע. אולי נמות בלי לראות שוב זה את זה.

**צעירה ב'**

כן, אולי.

**אמריקאי**

אולי. אלא אם כן, יום אחד, תפרוץ מלחמת עולם שלישית.

הן מחבקות אותו, ויוצאות בריצה תוך כדי צחקוק. חושך.

## תמונה 18

### ספרייה, הווה

הספרן שקוע בקריאת ספר. האמריקאי נכנס.

### אמריקאי

הייתי בהירושימה.

שתיקה.

### אמריקאי

הייתי בהירושימה.

### ספרן

שמעתי.

### אמריקאי

ראיתי הכול. הכול. למדינה X יש פצצה, מדינה Y עסוקה בפיתוח פצצה, למדינה Z אסור לפתח פצצה. למה? כי כולם שם משוגעים ולך תדע מה הם עוד עלולים לעשות. אבל למה למדינה X יש פצצה? כדי ללטרף לה את הישבן כל בוקר? כדי להכין לה כוס קפה? לא, גם במדינה X וגם במדינה Z כולם הולכים על שתיים ובקו ישר. אבל תמיד, תמיד יהיה אחד שייקח פתאום לאלכסון. ואז... בום (מצייר באוויר בידיו את הפטרייה האטומית), אין X אין Y אין Z.

### הספרן

יפה מאוד. מה אתה רוצה לומר בזה?

### אמריקאי

זה יקרה שוב. אתה בעצמך אמרת את זה. לא מפסיקים לדבר בחדשות על האיום הזה. אז מה אתה מתכוון לעשות בעניין? מה, לשבת בספרייה ולחכות? לחיים בספרייה הזאת אתה קורא חיים? לחיים בתוך כל המכתבים והעדויות והמספרים האלה אתה קורא חיים? מה מועיל כל הזיכרון שלך אם זה עדיין ממשיך? כל הטקסים האלה, כל ההתפלשות הזאת בזיכרון? אני שונא

סטטיסטיקות ! אתה שומע ? ואני שונא את כל המוזיאונים האלה שמתיימרים להזכיר אבל הדבר היחיד שהם מצליחים לעשות זה להשניא את הצד האחר. אני רוצה שנצא ונעשה משהו בעניין.

ספרן

שום דבר לא יעזור.

אמריקאי

מה זאת אומרת שום דבר לא יעזור ? מה אתה מציע ? שנשב לנו בחיבוק ידיים ונחכה לפטרייה ?

ספרן

(מחייד) "נחכה לפטרייה". זה מוצא חן בעיניי. מזכיר לי את "מחכים לברברים" של קוואפיס. "Perimenontas Tous Varvarous", מכיר את השיר הזה ?

אמריקאי

מה זה חשוב עכשיו ?

ספרן

השירה מעל לכול. זה בדיוק ההבדל בין ברברים לבני תרבות.

אמריקאי

מה זאת אומרת שום דבר לא יעזור ?

ספרן

יום יפה בחוץ.

אמריקאי

יום נהדר. אתה מוכן לענות לי ?

ספרן

אתה מכיר את השיר של קוואפיס ? רוצה שאקרא לך אותו ?

אמריקאי

אני לא מכיר את השיר.

ספרן

אז אני אקרא לך אותו—

אמריקאי

אני אשמח מאוד אם תקרא לי אותו. אחר כך ! עכשיו ענה על השאלה שלי.

ספרן

מה אתה רוצה לדעת?

אמריקאי

מה זאת אומרת: "שום דבר לא יעזור" ?

הספרן

זאת הדינמיקה בשטח! תקשיב טוב, איש צעיר, שום דבר לא יעזור! בחלק הראשון של המלחמה נראתה גרמניה כמו מפלצת. החלטנו לרתום את הכישורים המדעיים שלנו כדי לעצור אותה, את המפלצת. להשמיד אותה. חשבנו שאנחנו צריכים את הפצצה כדי למנוע את השימוש בה. אבל החל משנת 1944 הבנו שהחששות שלנו מייצור פצצה בגרמניה אינם מבוססים והיה די ברור שגרמניה עומדת להפסיד את המלחמה גם בלי האיום של הפצצה. אלא מה, כספים ממשלתיים וכספים פרטיים הושקעו בפרויקט הזה, אז ממשיכים. זאת הדינמיקה בשטח. וכשיש פצצה, רוצים להשתמש בה. צריך למצוא מטרות. זו עוד דינמיקה. מאמצע 1945 התחיל להסתמן כיוון אחר. להשתמש בפצצה נגד יפן. התיעוב האמריקאי כלפי יפן הגיע אז לשיאו. כלפי היפנים הצהובים האלה, המלוכסנים האלה, שנראו לאמריקאים כמו אותה הִידְרָה מיתולוגית, שעל כל ראש שכורתים לה, צצים אחד, שניים, שלושה, עשרה ראשים אחרים. "חיילים יקרים, תפקידכם להרוג יפנים, להרוג יפנים, להרוג עוד יפנים!" "Kill Japs, kill Japs, kill more Japs!". זאת היתה האווירה באמריקה בזמן ההוא. (באירוניה) אמריקה שלי ושלך! אפילו אחר כך. במשאל שנערך בדצמבר 1945, ארבעה חודשים אחרי המלחמה, נמצא שעשרים-ושלושה אחוזים, אתה שומע, עשרים-ושלושה אחוזים מהאמריקאים הצטערו על כך שיפן נכנעה כבר אחרי שתי פצצות אטום ולא איפשרה לארצות הברית להשמיד את כל יפן בפצצות אטום נוספות. זאת הדינמיקה בשטח. זה ככה בכל מקום, בכל זמן. זה כדור שלג שמתגלגל לו, ואף אחד לא יכול לעצור אותו. זאת הפסיכולוגיה של המלחמה, ברגע שאנחנו נכנסים למלחמה, אנחנו כמעט מאבדים... אתה יודע, הערכים המוסריים שלנו נזרקים הצדה, ואנחנו מקבלים עידוד... לעשות לאנשים דברים... אתה יודע... להרוג אנשים, שבימים קודמים היו השכנים שלנו, הקולגות שלנו... חברים שלנו...

הספרן משתתק. פונה אל האמריקאי בקול חם וברמז חיוך על פניו.

עכשיו אתה רוצה שאקרא לך את השיר?

האמריקאי מניד בראשו לשלילה. חושך.

## תמונה 19

**דוכן הנואמים, הווה**

### **דובר**

(בנמרצות רבה) עליך לאגור מזון בכמות שתספיק לפחות לשבועיים. התרכז במזון יבש ובשימורים, והימנע ממזון המצריך קירור או תנאים מיוחדים. אזרח, הזדרז!

"הוא" ו"היא" מזדרזים. חושך.

## תמונה 20

### **בית, הווה**

"הוא" חושף לפניו את המקלט הביתי שבנה במו ידיו.

**הוא**

בואי ונסי, יקירה, בבקשה.

**היא**

זו קצת, בסדר ?

**הוא**

בזהירות, את תהרסי הכול.

**היא**

לא יכולת להרחיב את זה יותר ?

**הוא**

זה בנוי על פי ההנחיות הממשלתיות, יקירה.

**היא**

אוח, הם היו צריכים לעשות את זה מספיק רחב בשביל שני אנשים. תאר לעצמך שהיית נשוי ?

**הוא**

אנחנו נשואים, יקירה.

**היא**

ומה אם היו לנו ילדים ? לאן הם היו הולכים ?

**הוא**

את פשוט היית מחזיקה אותם בידיים. הם היו נרדמים מייד.

**היא**

ואם הם היו בני 17 או 18, עם זיפים ומגפיים גדולות? אתה יודע, הקרחים האלה.

**הוא**

נו, נו, די. אסור לנו לצאת מכאן בארבעה-עשר ימי החירום הלאומי.

**היא**

אתה לא מתכוון לומר שאנחנו צריכים להישאר בדבר הזה במשך שבועיים?

**הוא**

כן יקירה, "נעשה ונשמע"... אנחנו עושים את הדבר הנכון.

"הוא" ו"היא" יושבים במקלט. חושך.

## תמונה 21

### **דוכן הנואמים/ספרייה, הווה**

הדובר פונה אל האמריקאי.

#### **הדובר**

אזרח! מהי האחריות שלך?

#### **האמריקאי**

אני בעד השלום העולמי.

#### **דובר**

אָהֶה. ומה אתה עושה בשביל המטרה הנעלה שלך?

#### **אמריקאי**

את מה שאני יודע לעשות הכי טוב.

#### **דובר**

ומה אתה יודע לעשות הכי טוב?

#### **אמריקאי**

לשיר.

האמריקאי ניגש למזוודה שלו, שולף מיקרופון, ומתחיל לשיר בסגנון של כוכב רוק.

מיפן עד אמריקה,

מדרום אפריקה עד פינלנד,

נוצרים, מוסלמים, יהודים,

בודהיסטים, וכל בני הדתות –

הבה נתפלל לשלום כוכבנו.

### **פזמון**

שמיים כחולים מעל ילדים,  
עולם בטוח וציון ציפורים,  
כוכב אחד לכולנו.

עולם נקי ובלי מלחמות,  
מחשב לכל ילד,  
מכונית לכל פועל,  
תינוקות צוחקים בכל פה  
תפילה לשלום כוכבנו.

### **פזמון**

שמיים כחולים מעל ילדים,  
עולם בטוח וציון ציפורים,  
כוכב אחד לכולנו.

האמריקאי חוזר על השורה "כוכב אחד לכולנו" בכמה שפות.

## דוכן נואמים, הווה

הדובר פונה אל הקהל.

## דובר

להרוס, להשמיד, לאבד, להשחית, להרוג, לכלות, להכות, לאיין, למגר, לסלק, להצמית, להשבית, להכרית, להכחיד, לטבוח, לחבל ולהזיק לנו. רבים ניסו לחסל, לגזול, למוטט, לפורר, לנדף, לערער, להרעיד, להפיל, לגדוע, לבצוע, לבתר, לשסף, לשסע, לפצפץ, לחטוב, להדביר, לטרוף, לרצוח, לבלוע, לזבוח, להוקיע, לצלוב, לקעקע, להעלים, לבטל, לנסר, לגזום, לקטום, לקרוע, למחוק ולחנוק אותנו. אבל הם לא יכלו לנו. רבותי, עלינו להיות עם יד על הדופק ולהתכונן לכל איום. אל להם להעלות על בדל דעתם שהם יוכלו להחריב, לקטול, לשחוט, לתלות, להמית, להטביע, לכסח, לפרק, לפגום, לפצוע, למעוך, להפחית, לנתק, לגזוז, לדלל, לכרות, לחתוך, לבקע, לנתץ, ולפוצץ אותנו. הו לא! ידנו הארוכה תשיג אותם בכל מקום ותשיב להם מנה אחת אפיים. אוהו, אנחנו נמלוק את גרונם, נרוצץ את גולגולתם, נרסק את עצמותיהם, נעקור להם את העיניים, נסרס אותם, נמרוט להם את השיער, נשבור להם את השיניים, נפשוט להם את העור, נשתה את דמם, נבשל אותם על אש קטנה – לאט-לאט, בלי מלח, נשפד אותם, נכניס אותם לתנור, נתלוש להם את הציפורניים, נכתוש אותם עד עפר. רבותי, רבותי, האם נגיש להם את גרוננו? האם נסכים להתגרות שלהם? לא! לא בל' רבתי! ידידי היקרים, עת צרה היא לנו. בימים טרופים אלה עלינו לשלב זרועות ולהיות מאוחדים. די. נגמרו המשחקים, נגמרו הזמנים שבהם הבלגנו ונשכנו שפתיים. נמאס! חלס! יאללה, אם הם לא יפסיקו, נזיין להם ת'צורה, נפתח להם ת'תחת, נזרוק עליהם פצצת אטום, פוס אִמ-אמא שלהם, נשבור להם בקבוק על הראש, נעשה להם פוסָה בפנים, נחתוך אותם, מניאקים, אָחושֶׁמוטוֹת! סליחה אדוני, סליחה, אני מנבל את הפה? אני? אני קורא אותך לסדר, לא היה ולא נברא, שותים את דמי, רודפים אותי...

מוזיקה חזקה.

**בית, עתיד קרוב**

"הוא" ו"היא" יושבים במקלט. "הוא" מקשיב למכשיר רדיו בדריכות.

**הוא**

אלוהים אדירים! נשארו רק שלוש דקות!

**היא**

אני רק אכניס את הכביסה.

"היא" קמה ופונה לצאת מן המקלט.

**הוא**

תחזרי טיפשה אחת ותיכנסי למקלט!

"הוא" אוחז בה בכוח ומחזיר אותה למקלט.

**היא**

איך אתה מעז לדבר אלי ככה?

**הוא**

תסתמי ותיכנסי!

**היא**

אין צורך לשכוח את הנימוס רק בגלל שפרצה מלחמה.

**הוא**

תסתמי, אני מנסה להקשיב!

**היא**

אף פעם, בכל החיים שלי לא דיברו אלי ככה.

**הוא**

תסתמי את הפה ! למען השם !

מוזיקה מחרישת אוזניים. חושך. דממה.



## תמונה 25

**בית, יום אחרי, בוקר**

"הוא" ו"היא" במקלט. "הוא" מנסה להקשיב לרדיו.

**הוא**

אין שום דבר... הכול מת...

**היא**

מה לגבי הטלויזיה?

**הוא**

נראה את הפצצה שלנו בחדשות!

**היא**

אין תמונה?

**הוא**

לא.

**היא**

אפילו לא קול?

**הוא**

לא... שום דבר... הכול מת.

**היא**

הכול מת...

**היא**

צריך לחכות לעיתון.

**הוא**

צריכות להיות כמה תמונות טובות. הפצצות האלה די מרשימות.

**היא**

הוא מאחר.

**הוא**

מי?

**היא**

מחלק העיתונים.

**הוא**

נו, טוב, זה הגיוני. ברור שיש עיכובים ובעיות בתקופה של חירום לאומי.

**היא**

אני כל כך עייפה.

**הוא**

גם אני. זה כנראה הלם. את יודעת, הפצצה. אחרי הכול, לא כל יום נופלת עליך פצצת אטום.

**היא**

כן, נכון. אף פעם לא ידעתי שפצצה יכולה לגרום לכזו עייפות.

**הוא**

בטח.

הם קמים ויוצאים מהמקלט. מכאן ואילך הדובר מדבר אל הקהל ממקומות שונים בבמה. "הוא" ו"היא" אינם שומעים אותו עוד.

**דובר**

במקרה של מלחמה אטומית זקוקה האומה, לשם הגנה, ל-20,000,000 אנשים בלתי מקצועיים, המאומנים בהגשת עזרה ראשונה. אתה בוודאי זוכר מן הקורס בעזרה ראשונה, במסגרת הצלב

האדום, שבו השתתפת במהלך המלחמה האחרונה, כי הדבר הראשון שלימדו אותך היה לשמור את הפצוע במצב שכיבה. "אל תניח לפצוע לקום!", "שמור את הפצוע בשכיבה!", כך נאמר בספר הוראות העזרה הראשונה, בליווי תמונות, כדי להדגיש את העניין החשוב הזה. במקרה של נפגעי פצצת אטום לא תוכל ליישם את ההנחיות המכובדות האלו. הן אינן רלבנטיות.

**חצר הבית, יום אחרי, לפנות ערב**

"הוא" ו"היא" הולכים יד ביד ומביטים מסביב.

**הוא**

מעניין אם זה כבר נגמר.

**היא**

אם זה נגמר, הייתי רוצה לדעת מי ניצח. אין אפשרות שנפסיד במלחמה, נכון? ניצחנו בקודמות.

**הוא**

לא! ברור שלא! זוכרת את "הזקן"? "לעולם לא ניכנע!"

**היא**

כן, אבל הוא כבר לא ראש הממשלה, יקירי.

**הוא**

לא, נו... ברור שלא...

**היא**

רוצה לאכול משהו, יקירי?

**הוא**

לא תודה. אין לי חשק.

**היא**

גם לי לא.

**הוא**

אויש, שכחתי! אנחנו אמורים להישאר במקלט שלנו!

**היא**

נו, מאוחר מדי עכשיו.

**הוא**

אבל זה היה כל הרעיון ! מעניין אם יש איזו קרינה בסביבה.

**היא**

אני לא רואה שום דבר.

**הוא**

עדיף שנישן מוקדם.

**היא**

אם לא רואים את זה ולא מרגישים את זה, זה לא מזיק, נכון ?

"הוא" נעצר ומקשיב בריכוז.

**הוא**

שקט מאוד, לא ?

**היא**

כן, מוזר. אין רכבות. אין תנועה.

**הוא**

בגלל זה מחלק העיתונים מאחר. הוא נתקע באיזשהו מקום.

**היא**

מעניין אם מתנהלת מלחמה. מעניין מי ניצח. (מתחיל לרדת גשם) יורד גשם. אני נכנסת.

"היא" רצה לבית.

**הוא**

גשם ! כן ! אנחנו יכולים לאסוף מי גשם !

פונה אליו מפתח הבית.

**היא**

אל תירטב ! אתה תהייה חולה !

**הוא**

כולם יודעים שאין דבר צלול יותר ממי גשם !

**היא**

עדיף להרתיח אותם, כדי להיות בטוחים.

"הוא" משתכנע ונכנס לבית.

**הוא**

נכון, לא כדאי לקחת שום סיכון מיותר. זה עלול לפגוע בסיכוי שלנו להינצל.

**היא**

למה אתה מתכוון ? ניצלנו, לא ?

**הוא**

כן, אני יודע, אבל אחרי הפצצות על יפן, גִּמְבָּקוּ, קראתי באיזה מקום שככה קוראים לפצצת אטום ביפנית, גִּמְבָּקוּ, אנשים מתו שנים אחר כך... שכחתי לְמָה בדיוק....

**היא**

אולי הם לא נקטו אמצעי זהירות ?

**הוא**

כן, אני משער שהם שכחו לעשות את הדבר הנכון. היום, לאור המדע המודרני, אנחנו מצוידים טוב יותר להתמודד עם המצב.

**היא**

כן, היום יש תרופות לכל דבר.

**הוא**

כשהרופאים יגיעו, הם בטח יתיזו עלינו איזה תרסיס, יתנו לנו שני כדורים, ותוך זמן קצר נרגיש רעננים כמו גשם.

נשמעת מוזיקה רכה. הגשם הופך לשחור.

**דובר**

במקרים לא קטלניים של פגיעה מן הקרינה, הסימנים והסימפטומים אינם מופיעים כרגיל אלא רק יומיים-שלושה אחר כך, לפעמים שלושה שבועות אחר כך. כמגיש עזרה ראשונה, אל לך לחשוש לטפל בפגיעות הנובעות מקרינה מְיוֹנֶנֶת. ואולי בזמן שבו תיפול פצצת אטום ביישובך, ימצאו המדענים טיפולים טובים אחרים נגד קרינה רדיואקטיבית.

"הוא" מחבק אותה והם רוקדים.

**הוא**

מרחת אוֹדֶם, יקירתי ?

**היא**

מה ? אתה יודע ששנים לא מרחתי אודם.

**הוא**

השפתיים שלך אדומות לגמרי.

**היא**

החניכיים שלי מדממות. הרגשתי שיש לי טעם מוזר.

**הוא**

לכי לרופא השיניים כשמצב החירום יתבטל.

**היא**

ירד לי דם בבוקר בשירותים.

**הוא**

כן, גם לי. תלונה שכיחה בקרב מבוגרים. אני אקפוץ לבית המרקחת כשמצב החירום יגמר.

**היא**

אני חושבת שאני עומדת להקיא.

**הוא**

אל תדאיגי את עצמך, אהובה. הכול בסדר איתך. זה רק השפעות הלוואי של הפצצה.

**היא**

אווו! תראה! יש לי נקודות כחולות מוזרות על הרגליים.

"הוא" מסיט את מבטו.

**הוא**

תלונה שכיחה בקרב מבוגרים. אין מה לדאוג, זה רק ורידים.

**היא**

הם לא נראים לי ורידים. אני לא אוהבת איך שזה נראה.

**הוא**

(מתחיל לשיר בקול שבור) "שמיים כחולים מעל ילדים.. כוכב אחד לכולנו..." שנשיר קצת, יקירתי?

יורד לו דם מהפה.

**היא**

שים לב! אתה מטנף את החולצה שלך!

**הוא**

אוי... סליחה...

**היא**

השיער שלי נושר.

**הוא**

אל תדאגי , יקירה. נשים לא מתקרחות, זו עובדה מדעית.

הם יושבים ומחכים. הדובר יוצא. חושך.

## ספרייה, הווה

## ספרן

ניסיתי למנוע את זה (קורא מכתב): "למרות הסיכוי הקטן שעתירה זו תשנה את מהלך האירועים, חשוב שמספר גדול של מדענים, שעבדו בתחום זה, יצינו במפורש, ובכתב, את התנגדותם המוסרית לשימוש בפצצות האלה בשלב הנוכחי של המלחמה. רבים נוטים לומר שיחידים גרמנים שותפים לאשמה במעשים שביצעה גרמניה, מפני שלא הרימו את קולם במחאה, וטענתם שאין תועלת במחאתם נשמעת בלתי קבילה, גם אם הגרמנים האלה לא יכלו למחות בלי לסכן את חייהם וחירותם. אנחנו, לעומתם, נמצאים במצב, שבו אנו יכולים להרים את קולנו בלי לגרום לעצמנו סיכונים כאלה." איפה? ... איפה? ... (פונה לקהל) אָה, הנה החתימה שלי. ארבעה ביולי 1945. ניסיתי למנוע את זה, אבל זה היה מאוחר מידי. הוא שואל יותר מידי שאלות הבחור הזה, למה לא פרשת מהפרויקט? למה? למה?! אבל לא יותר שורטות וכואבות מאלה של הגמד הרשע שתקוע לי בבטן שנים ארוכות, שנים ארוכות שאני רואה את העיניים המתות שלהם... איך אני יכול להסביר שהייתי כמו... איך לומר... כמו נרקומן! האובססיביות הזאת... הרגשתי שאם הגענו, שאם הגענו כל כך רחוק, אנחנו רוצים לראות... כלומר, אני רוצה לראות האם כל החישובים התיאורטיים שלנו, האם הם באמת יתרחשו בפועל. רציתי לראות... שהפצצה מתפוצצת – ואז, רק אז, לפרוש מהפרויקט. לראות שהפצצה מתפוצצת! הלהט המדעי הזה... לבדוק, להישאר עוד קצת, עוד טיפה, רק לבדוק את הנוסחה הזאת וזהו, רק את ההיא וזהו, רק לבדוק אם הן כולן מתחברות וזהו, רק לראות אם הפצצה מתפוצצת וזהו! בום וזהו! בום בום בום וזהו!... אני שבאתי לתת את כל מה שידעתי כדי לעצור את המפלצת הנאצית, אני בעצמי הפכתי למפלצת. הסקרנות שלי הפכה אותי למפלצת. הסקרנות שלי נתנה לי חיים והסקרנות הארוורה הזאת הרגה אותי! הרגה אותי... מאות, אלפים, עשרות אלפים. עיר שלמה כעסה עלי. האוקיאנוס השקט רבץ לצדה וחשף אלי, בכעס, את שיניו השבורות... בריטניה – (מתאמץ לזכור) לא זוכר, ברית המועצות – לא זוכר, גרמניה – לא זוכר, יפן – לא זוכר...

הוא יוצא. חושך.

## תמונה 28

כיכר העיר, הווה

**צעירה ב'**

אחות קטנה ?

**צעירה א'**

כן ?

**צעירה ב'**

אני רוצה לשאול אותך משהו.

**צעירה א'**

על מה ?

**צעירה ב'**

על החיים.

**צעירה א'**

ולנערה ולקיסר נולד בן. הם חיבקו אותו בחום וחגגו את הולדתו במטחים של זיקוקי די-נור.

**צעירה ב'**

אדומים וכחולים וסגולים וצהובים.

יוצאות עליזות ומצחקקות. חושך.

## תמונה 29

**חצר הבית, כמה ימים אחרי**

"הוא" ו"היא" יושבים.

**היא**

אתה רואה איזו נשורת נושרת ?

**הוא**

לא, השמש זורחת.

**היא**

תודה לאל, הם לא פוצצו את השמש.

**הוא**

לא, יקירתי, המדע עדיין בחיתוליו.

**היא**

אָהָה.

נשמעת מוזיקת פסנתר חרישית. האישה היפנית נכנסת עם שלד החתול ומניחה אותו על המים השחורים בבית המרחץ.

**הוא**

תראי, כל העלים נשרו מעץ התפוחים.

**היא**

כן, חבל.

**הוא**

אבל יהיה נהדר באביב.

היא

עכשיו האביב, יקירי.

הוא

אָהָה.

היא

עדיף שפשוט נשב כאן ונחכה ששירותי החירום יגיעו.

הוא

הם כבר יידעו מה לעשות.

היא

כן, הרשויות הממשלתיות יידעו מה לעשות איתנו.

הוא

השלטונות יגיעו אלינו בסוף.

היא

יש לך את הקופסא עם הכרטיסים הרפואיים שלנו ועם תעודות הלידה, נכון?

הוא

כן, הם שמורים ובטוחים. (מביט סביבו) יקירתי, כל העלים נשרו מעץ התפוחים.

היא

כן, חבל.

הוא

אבל יהיה נהדר באביב.

היא

עכשיו האביב, יקירי.